ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра маркетингу та реклами

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова вченої ради
25.09.2023
протокол № 10, п. 10

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 25.09.2023 № 138

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ТА ОСНОВИ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ / MEDIA LITERACY AND BASICS OF CRITICAL THINKING

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» /	«bachelor»
Галузь знань	06 «Журналістика» /	«Journalism»
Спеціальність	061 «Журналістика» /	«Journalism»
Освітня програма	«Реклама і зв’язки з громадськістю» /	«Advertising and public relations»

Вінниця 2023

Розробник: Танасійчук Альона, доктор економічних наук, професор; Шемчишена Аліна, старший викладач кафедри журналістики

Гарант освітньої програми «Журналістика» – Танасійчук Альона, доктор економічних наук, професор.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри маркетингу та реклами від 01.09.2023 протокол № 09;
на засіданні вченої ради факультету торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування від 15.09.2023 протокол № 09.

Рецензенти: Довгань Юрій, кандидат економічних наук, доцент
Бусілкова Світлана, генеральний директор ОА ГТРК «Вінниччина», Заслужений журналіст України

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 03.10.2023 р. Формат 60х84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 0,93.
Обл.-вид. арк. 0,65. Тираж 2. Зам. № 463.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Медіаграмотність та основи критичного мислення» є формування у здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» ОП «Реклама і зв'язки з громадськістю» компетентностей та програмних результатів навчання з аудіовізуальної грамотності, розуміння ролі та значення медіа у професійній діяльності людини, навчання методам протидії ворожій пропаганді та безпеці в інформаційному світі; розвиток вмінь перевіряти інформацію та обирати надійні джерела, що є надзвичайно важливим в сучасному світі.

Результати вивчення навчальної дисципліни, її місце в освітньому процесі.

Навчальна дисципліна «Медіаграмотність та основи критичного мислення» є обов'язковою дисципліною циклу професійної підготовки, що формує навички протидії маніпуляціям та пропаганді, безпечного споживання інформації, критичного ставлення до інформаційного поля та сприяє розвитку медіагігієни й усвідомленого споживання новин.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Медіаграмотність та основи критичного мислення» для освітньої програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» є формування комплексу компетентностей:

– **інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

– загальні компетентності:

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

– спеціальні компетентності спеціальності:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Медіаграмотність та основи критичного мислення» є такими:

Р01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

Р02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

Р05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

Р08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

Р11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

Р15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів та базується на вивченні таких обов'язкових дисциплін циклів загальної та професійної підготовки: «Нові медіа та комп'ютерні технології», «Масові комунікації» та «Журналістика».

Критерії оцінювання результатів навчання.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму дисципліни та набрали достатню кількість балів, отримують підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання (згідно з Положенням Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти №12 від 07.02.2022).

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів №32 від 07.02.2022).

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студента	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Теоретичні основи медіаграмотності	**32**	**6**	**6**	**20**	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН
1.1. Медіаграмотність та її роль в системі медіаосвіти	12	2	2	8	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН
1.2. Інформаційне поле та його складові	8	2	2	4	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН
1.3. Історичні особливості розвитку пропаганди	12	2	2	8	УО, ПО, Р, ІЗ, СУН
Тема 2. Основи критичного мислення	**22**	**4**	**4**	**14**	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН
Тема 3. Маніпуляції за допомогою інформації: характеристика та види	**20**	**4**	**4**	**12**	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
Тема 4. Фейки та їх роль у процесі маніпуляцій та дезінформування	**20**	**4**	**4**	**12**	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
Тема 5. Пропаганда та її види	**32**	**6**	**6**	**20**	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
5.1. Пропаганда, її види та цілі	10	2	2	6	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
5.2. Інструменти пропаганди	10	2	2	6	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
5.3. Інформаційно-психологічні операції та їх характеристика	12	2	2	8	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
Тема 6. Фактчекіг та його інструменти	**32**	**6**	**6**	**20**	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
6.1. Загальна характеристика явища фактчекінгу	10	2	2	6	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
6.2. Інструменти фактчекінгу	10	2	2	6	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
6.3. Інструменти для перевірки відеоматеріалів	12	2	2	12	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
Тема 7. Відкриті дані та їх роль у протидії маніпуляціям	**22**	**4**	**4**	**14**	УО, ПО, Т, Р, ІЗ, СУН, ДК
Разом	**180 / 6**	**34**	**34**	**112**	
Підсумковий контроль – **екзамен**					

Умовні позначення:

УО – усне опитування;
ПО – письмове опитування;
Т – тестування;
Р – реферат (есе);
ІЗ – індивідуальне завдання;
СУН – система управління навчанням MOODLE;
ДК – розрахунки та дослідження з використанням комп‘ютера.

ІІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи медіаграмотності

Зміст і основні завдання медіаграмотності та медіаосвіти, їх зв'язок із соціальною журналістикою, рекламою та зв'язками з громадськістю. Функції та роль медіаграмотності. Основні кроки до розвитку медіаграмотності особи.

Як ухвалювати важливі рішення. Факти, прогнози, свідчення, думки експертів – як усе це впливає на процес прийняття рішень. Як орієнтуватися в інформаційному потоці. Інформаційне перевантаження та його ознаки. Методи ухвалення рішень.

Історія медіаосвіти та медіграмотності. Місце та роль пропаганди у світовій історії. Як протидіяли пропаганді у різні історичні епохи. Пропаганда як чинник дегуманізації.

Тема 2. Основи критичного мислення

Що таке критичне мислення. Як критичне мислення полегшує процес прийняття рішень. Як критичне мислення допомагає долати шкідливий вплив маніпуляцій.

Методики розвитку критичного мислення. Збирання інформації, аналіз інформації, з'ясування власної думки, озвучення власної думки. Як застосовувати методи критичного мислення в професійній діяльності та повсякденному житті.

Тема 3. Маніпуляції за допомогою інформації: характеристика та види

Факти та правда: співвідношення понять. Підтвержуваність інформації та джерел. Типи аргументів. Кредитабельність джерел інформації. Методологія перевірки інформації.

Поняття дезінформації. Мета та цілі дезінформації. Види маніпуляцій: дезінформація, місінформація та малінформація. Методики роботи з різними видами маніпулятивної інформації.

Тема 4. Фейки та їх роль у процесі маніпуляцій та дезінформування

Поняття «фейк». Загальна характеристика явища фейків в інформаційному просторі. Текстові та візуальні фейки. Методики розпізнання фейків. Програми та ресурси для перевірки інформації. Діпфейки та як їх розпізнати.

Місце фейків у тріаді «наратив-міф-меседж». Загальна характеристика цих понять. Значення кожної зі складових у процесі маніпулювання інформацією. Пастка сторітелінгу.

Тема 5. Пропаганда та її види

Характеристика поняття «пропаганда». Види пропаганди. Тактики російської пропаганди. Інформаційні ресурси, що розвінчують російську пропаганду. Цілі пропаганди. Меседжі пропаганди. Чому пропаганда є такою дієвою.

Інструменти пропаганди. Боти та фабрики ботів як інструменти пропаганди. Як розпізнати бота у соціальних мережах: методологія.

Інформаційно-психологічні операції (ІПСО). Види ІПСО. Як фільтрувати ворожу пропаганду та ІПСО. «Білий лист» кредитабельних медіа. Ресурси, що борються з пропагандою.

Тема 6. Фактчекіг та його інструменти

Що таке фактчекінг. Чим займаються фактчекери. Спеціальні боти для фактчекінгу. Правила перевірки фактів.

Інструменти фактчекінгу. Бази для перевірки псевдоекспертів. Ресурси для перевірки фото. Перевірка за допомогою сервісів Google.

Перевірка відеоматеріалів. Онлайн-інструменти для перевірки відео. Перевірка сторінок у соціальних мережах та месенджерів. Як перевірити Viber, Teleram, TikTik, Twitter.

Тема 7. Відкриті дані та їх роль у протидії маніпуляціям

Що таке OSINT. Методологія OSINT. Найяскравіші проєкти розслідувань на основі відкритих даних.

Науковий підхід до протидії дезінформації. Методики перевірки інформації на основі відкритих даних. Програми для розслідувань на основі відкритих даних.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента (год.)
1	*2*	*3*
Знати: Що таке медіаграмотність, якою є її роль в соціумі, чому важливо ставати медіаграмотним, якими є функції та роль медіаграмотності, які кроки потрібно пройти до медіаграмотності, як орієнтуватися в інформаційному потоці, що впливає на прийняття рішень; ознаки інформаційного перевантаження. Методи ухвалення рішень; історію пропаганди та медіаграмотності. **Вміти:** Здійснювати кроки до підвищення рівня медіаграмотності, ухвалювати рішення на основі отриманих знань.	**Тема № 1. Теоретичні основи медіаграмотності** **Тема 1.1. Медіаграмотність та її роль в системі медіаосвіти** **Лекція № 1** План лекції: 1. Теоретичні основи медіаграмотності. 2. Функції та роль медіаграмотності. 3. Основні кроки до розвитку медіаграмотності особи. **Тема 1.2. Інформаційне поле та його складові** **Лекція № 2** План лекції: 1. Вплив інформації на ухвалення рішень. 2. Користь та шкода фактів, прогнозів та свідчень. 3. Ознаки інформаційного перевантаження. **Тема 1.3. Історичні особливості розвитку пропаганди** **Лекція № 3** План лекції: 1. Розвиток медіаграмотності та пропаганди та пропаганди в різні історичні періоди. 2. Місце та роль пропаганди у світовій історії. 3. Способи протидії пропаганді в історії. **Рекомендовані джерела*:*** Основні: 1 – 7; Додаткові: 8 – 12; Інтернет-ресурси: 13 – 22.	2 2 2
	Самостійна робота студентів: Вивчення та доповнення матеріалів лекцій, підготовка до практичних занять № 1 – 3. *Питання, що виносяться на самостійну роботу:* Зв'язок медіаграмотності із соціальною журналістикою, рекламою та зв'язками з громадськістю. Як орієнтуватися в інформаційному потоці. Методи ухвалення рішень.	20

	Практичне заняття № 1 Ситуативна робота над розв'язанням завдань та прикладів маніпуляцій. ***Практичне заняття № 2*** Ситуативна робота над розв'язанням завдань та прикладів маніпуляцій. ***Практичне заняття № 3*** Ситуативна робота над розв'язанням завдань та прикладів маніпуляцій.	2 2 2
Знати: Що таке критичне мислення, які основні механізми критичного мислення, як критичне мислення допомагає долати маніпуляції, які методики розвитку критичного мислення, які етапи критичного мислення, як застосовувати ці методики в житті. **Вміти:** Використовувати на практиці методи розвитку критичного мислення та застосовувати критичне мислення до професійної діяльності та повсякденного житті.	**Тема № 2. Основи критичного мислення** **Лекція 4** План лекції: 1. Теоретичні засади критичного мислення. 2. Критичне мислення та процес прийняття рішень. 3. Взаємозв'язок критичного мислення та маніпуляцій. **Лекція 5** План лекції: 1. Методи розвитку критичного мислення. 2. Основні засади збору та аналізу інформації. 3. Застосування підходів критичного мислення в професійній діяльності. **Рекомендовані джерела*:*** Основні: 1 – 7; Додаткові: 8 – 12; Інтернет-ресурси: 13 – 22.	2 2
	Самостійна робота студентів: Вивчення та доповнення матеріалів лекцій, підготовка до практичних занять № 4 – 5. *Питання, що виносяться на самостійну роботу:* Робота із власною думкою. Застосування методів критичного мислення в повсякденному житті.	14
	Практичне заняття № 4 Виконання вправ на розвиток критичного мислення. ***Практичне заняття № 5*** Пошук новинної інформації та проходження усіх етапів критичного мислення, прописування особистої думки на події та явища.	2 2
Знати: Що таке факти, як вони співвідносяться з правдою, які ознаки факту, яку	**Тема № 3. Маніпуляції за допомогою інформації: характеристика та види** **Лекція № 6** План лекції: 1. Факти та правда: співвідношення, пошук, сприйняття.	2

інформації можна назвати підтверджуваною, а джерела – кредитабельними; що таке дезінформація, які її ознаки, цілі, види; типи неправдивої інформації та методики роботи з різними видами неправдивої інформації. **Вміти:** Виявляти неправдиву інформацію за конкретними ознаками, вміти аналізувати інформацію та надавати їй конкретний статус.	2. Кредитабельні джерела інформації та їх ознаки. 3. Методологія перевірки інформації з мережі Інтернет. **Лекція № 7** План лекції: 1. Загальна характеристика поняття «дезінформація». 2. Маніпуляції інформацією та їх види. 3. Мета та цілі дезінформації. **Рекомендовані джерела*:*** Основні: 1 – 7; Додаткові: 8 – 12; Інтернет-ресурси: 13 – 22.	2
	Самостійна робота студентів: Вивчення та доповнення матеріалів лекцій, підготовка до практичних занять № 6 – 7. *Питання, що виносяться на самостійну роботу:* Методологія перевірки інформації. Методики роботи з різними видами маніпулятивної інформації.	12
	Практичне заняття № 6 Створення посібника кредитабельних джерел інформації, доведення своєї думки щодо кожного джерела. ***Практичне заняття № 7*** Аналіз інформації та поділ її на види: правда, дезінформація, місінформація, малінформація чи дезінформація.	2 2
Знати: Що таке фейк, як його розпізнати, які бувають види фейків, як можна перевірити інформацію; як із фейків формуються міфи та наративи, яке значення цих понять, чому не всім історіям можна вірити. **Вміти:** Відрізніти фейки від правди, проводити просте	**Тема № 4. Фейки та їх роль у процесі маніпуляцій та дезінформування** **Лекція № 8** План лекції: 1. Загальна характеристика поняття «фейк». 2. Ознаки фейків, їх види. 3. Текстові, візуальні та діпфейки. **Лекція № 9** План лекції: 1. Роль фейків під час інформаційної війни. 2. Наративи, міфи та меседжі: характеристика і роль у процесах дезінформації. 3. Загальна характеристика поняття «пастка сторітелінгу». **Рекомендовані джерела*:*** Основні: 1 – 7; Додаткові: 8 – 12; Інтернет-ресурси: 13 – 22.	2 2

дослідження фейків, усвідомлювати, якою є мета того чи іншого фейка.	**Самостійна робота студентів:** Вивчення та доповнення матеріалів лекцій, підготовка до практичних занять № 8 – 9. *Питання, що виносяться на самостійну роботу:* Методики розпізнання фейків. Програми та ресурси для перевірки інформації.	12
	Практичне заняття № 8 Розв'язування задач із розпізнавання фейків. Спроба створення власного фейка для розуміння методики їх виробництва. ***Практичне заняття № 9*** Робота із наративами та міфами. Із розрізнених фейків потрібно буде зробити висновок про те, якою є їх мета та загальний меседж.	2 2
Знати: Що таке пропаганда, якими є її цілі, методи, прийоми і тактики; інструменти пропаганди; що таке боти і як вони працюють; що таке ІПСО та як їх фільтрувати; які ресурси борються з пропагандою. **Вміти:** Розпізнавати пропаганду, повідомлення від ботів, виявляти ознаки ІПСО.	**Тема № 5. Пропаганда та її види** **Тема 5.1. Пропаганда, її види та цілі** **Лекція № 10** План лекції: 1. Загальна характеристика поняття «Пропаганда». 2. Види пропаганди. 3. Основні цілі та меседжі пропаганди. **Тема 5.2. Інструменти пропаганди** **Лекція № 11** План лекції: 1. Інструменти пропаганди: види й характеристика. 2. Боти як інструменти пропаганди. 3. Методика розпізнавання ботів. **Тема 5.3. Інформаційно-психологічні операції та їх характеристика** **Лекція № 12** План лекції: 1. Інформаційно-психологічні операції (ІПСО) та їх ознаки. 2. Методики розпізнавання ІПСО. 3. Онлайн-ресурси для боротьби з пропагандою. **Рекомендовані джерела*:*** Основні: 1 – 7; Додаткові: 8 – 12; Інтернет-ресурси: 13 – 22.	 2 2 2

	Самостійна робота студентів: Вивчення та доповнення матеріалів лекцій, підготовка до практичних занять № 10 – 12. *Питання, що виносяться на самостійну роботу:* Інформаційні ресурси, що розвінчують російську пропаганду. Чому пропаганда є такою дієвою. Види ІПСО. Як фільтрувати ворожу пропаганду та ІПСО	20
	Практичне заняття № 10 Розбір прикладів пропаганди, визначення її прийомів. ***Практичне заняття № 11*** Аналіз вибірки повідомлень від ботів за певний період у соціальній мережі Facebook. ***Практичне заняття № 12*** Аналіз деяких ІПСО періоду 2022 – 2023 рр.	2 2 2
Знати: Що таке фактчекінг, які його інструменти та як правильно перевіряти факти; як перевіряти фото- та відеоматеріали, а також відео, публікації в соціальних мережах тощо. **Вміти:** Здійснювати просту перевірку різноманітних типів контенту та робити висновок. Чи є інформація правдивою.	**Тема № 6. Фактчекіг та його інструменти** **Тема 6.1. Загальна характеристика фактчекінгу** **Лекція № 13** 1. Фактчекіг як основний інструмент боротьби з фейками. 2. Боти як доступні інструменти для перевірки фактів. 3. Методики перевірки фактів. **Тема 6.2. Інструменти фактчекінгу** **Лекція № 14** План лекції: 1. Основні інструменти фактчекінгу. 2. Методика перевірки фотозображень в мережі Інтернет. 3. Використання сервісів Google для фактчекінгу. **Тема 6.3. Інструменти для перевірки відеоматеріалів** **Лекція № 15** План лекції: 1. Методики перевірки відео. 2. Перевірка публікацій в соціальних мережах. 3. Правила перевірки повідомлень у месенджерах. **Рекомендовані джерела*:*** Основні: 1 – 7; Додаткові: 8 – 12; Інтернет-ресурси: 13 – 22.	 2 2 2

	Самостійна робота студентів: Вивчення та доповнення матеріалів лекцій, підготовка до практичних занять № 13 – 15. *Питання, що виносяться на самостійну роботу:* Правила перевірки фактів. Бази для перевірки псевдоекспертів. Онлайн-інструменти для перевірки відео.	20
	Практичне заняття № 13 Робота з ботами для фактчекінгу: пошук новин та надсилання на перевірку. ***Практичне заняття № 14*** Перевірка запропонованих фотоматеріалів та пошук детальної інформації про них. ***Практичне заняття № 15*** Перевірка запропонованих відеоматеріалів та публікацій у соціальних мережах та месенджерах.	2 2 2
Знати: Що таке методика розслідувань OSINT, якою є її методологія, приклади розслідувачів; методики перевірки інформації, основні сайти, програми та додатки. **Вміти:** Здійснювати прості розслідування на основі відкритих даних. Продумувати методику цих розслідувань.	**Тема № 7. Відкриті дані та їх роль у протидії маніпуляціям** **Лекція № 16** План лекції 1. Теоретичні засади Open source intelligence (OSINT). 2. Методологія OSINT. 3. Приклади розслідувань. **Лекція № 17** План лекції: 1. Науковий підхід до протидії дезінформації. 2. Методики розслідувань на основі відкритих даних. 3. Програми для розслідувань. **Рекомендовані джерела*:*** Основні: 1 – 7; Додаткові: 8 – 12; Інтернет-ресурси: 13 – 22.	2 2
	Самостійна робота студентів: Вивчення та доповнення матеріалів лекцій, підготовка до практичних занять № 16 – 17. *Питання, що виносяться на самостійну роботу:* Ширший перелік програм для розслідувань на основі відкритих даних, практика роботи у програмах, застосунках, на сайтах тощо. ***Практичне заняття № 16*** Пошук проєкту розслідування на основі відкритих даних та опис методології цього розслідування. ***Практичне заняття № 17*** Проведення власного розслідування на основі відкритих даних на основі запропонованих матеріалів	14 2 2
Всього		**180 / 6**

ІІІ. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Вардл К. Посібник з верифікації. Визначний ПД з верифікації цифрового контенту для висвітлення надзвичайних подій. URL: https://verificationhandbook.com/book_ua/
2. Виклики для свободи слова та журналістів в умовах війни: соціологічне дослідження / П. Бондаренко, Т. Печончик, А. Сухарина, В. Яворський; Центр прав людини ZMINA. Київ, 2023. 56 с.
3. Лі Макінтайр. Постправда / Лі Макінтайр ; Роксоляна Свято ; Микола Ковальчук, Любов Краснюк. Київ : ArtHuss, 2021. 208 с.
4. Медіаграмотність для бібліотекарів: практичний посібник. Навчальне видання. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. 75 с.
5. *Найдьонова Л. А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціальнопсихологічної моделі. URL: http://www.academia.edu*
6. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / За загал. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 100 с.
7. Солодка, Л. І. Логіка. Методи логічного аналізу тексту: навчальний посібник Черкаси : Брама-Україна, 2011. 68 с. URL: http://eprints.cdu.edu.ua/245/1/Солодка_Л._І._Логіка,_методи_логіч._аналізу.pdf

Додаткові:

8. *5 порад від експерта: Як виявити інформаційний фейк. URL: http://tvoemisto.tv/news/5_porad_vid_eksperta_yak_vyyavyty_informatsiynyy_feyk_66446.html*
9. *NATO Open Source Intelligence Handbook. 2011. URL: https://www.nato.int/cps/ua/natohq/declassified-documents/139339.htm (дата звернення: 05.01.2023).*
10. *Владимиров В. Принципи журналістики у світлі теорії розуміння. Електронна бібліотека Інституту журналістики. URL: http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1887*
11. *Косюк О. Об'єктивність як основна проблема сучасної журналістики. CORE, 2019. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/223024597.pdf*
12. *Медіаграмотність як інструмент активного освоєння комунікаційних середовищ. Збірник дидактичних матеріалів. URL: http://www.biblioteka.lviv.ua/files/Media.pdf*

Інтернет-ресурси:

13. 10 заповідей достовірної інформації. URL: http://stopwrong.blogspot.com/p/10.html

14. Вступ до медіаграмотності: first drawn news. URL: https://firstdraftnews.org/

15. Індекс медіаграмотності українців: 2020-2022. ГО «Детектор медіа» ГО «Детектор медіа» Аналітичний звіт за результатами комплексного дослідження ГО «Детектор медіа». 2023. URL: https://detector.media/infospace/article/210209/2023-04-18-indeks-mediagramotnosti-ukraintsiv-2020-2022-korotka-prezentatsiya/ (дата звернення 17.05.2023).

16. Інформаційна гігієна: хто поширює чутки та фейки. URL: http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/manipulation/informatsiyna_gigiena_khto_poshiryue_chutki_ta_feyki/

17. Історична пам'ять: результати соціологічного опитування жителів України. Аналітичний звіт. 2023. https://kiis.com.ua/materials/news/20230320_d2/UCBI_History2023_rpt_UA_fin.pdf

18. Медіадрайвер: твій навігатор у світі медіа. URL: http://mediadriver.online/

19. Перевірка активності акаунтів у соціальних мережах. URL: https://www.crowdtangle.com/

20. Пономаренко Людмила Принцип об'єктивності в журналістиці: сфера ідеального чи реального? URL: https://social-science.uu.edu.ua/article/401

21. Українські медіа: ставлення та довіра у 2022. Результати опитування USAID. URL: https://internews.in.ua/wp-content/uploads/2022/11/Ukrainski-media-stavlennia-ta-dovira-2022.pdf?fbclid=IwAR3HW8VIA0k-9KvpxWnNG50MDFx7vVbqnX-xnTkwTseT7WzsxeHr4j67Gbs

22. Як зарадити медіабезграмотності? URL: https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/15764/2016-01-22-yak-zaradyty-mediabezghramotnosti/